

PRISMA

EEN KALEIDOSCOOP
VAN KLANKEN

Prisma

Scythische Suite

Sergej Prokofjev | De kwaadaardige God en de dans van de heidense monsters

Petroesjka Suite

Igor Stravinsky

- I *Carnaval*
- II *Russische dans*
- III *De kamer van de Moor*
- IV *Versijning van Petroesjka*
- V *Dans van de boer en de beer*
- VI *Dans van de koetsiers en stalknechten*

Graffiti

Rob Goorhuis | Glenn van Looy, euphonium | Luc Geraats, bastuba

The Frozen Cathedral

John Mackey

Harmonie St. Petrus & Paulus Wolder-Maastricht | Matty Cilissen

Een [prisma](#) is een optisch element (vaak een doorzichtige driehoekige glazen vorm) dat lichtstralen afbuigt en uiteen kan rafelen in een spectrum van kleuren zoals in een regenboog. Het beeld van het [prisma](#) dat wit licht ontbindt in een waaier van kleuren past perfect bij de diversiteit van het muzikale programma tijdens dit concert.

[Sergei Prokofjev](#) en [Igor Stravinsky](#), Russische pioniers, schilderden muziek met wilde ritmes, schrille contrasten en rauwe emoties. Hun werken Petroesjka en de Scythische Suite zijn klankgedichten vol folklore, theater en explosieve energie. [Rob Goorhuis'](#) Graffiti toont hoe muziek ook in onze tijd nog muren kan beschilderen: ritmisch, brutaal, maar met finesse. En in [John Mackey's](#) The Frozen Cathedral opent zich een andere wereld — een ijskoude, spirituele ruimte waar klankkleur tot verstillig komt, als het licht in een noordelijke winter nacht. Elk werk in dit programma weerkaatst zijn eigen kleur, zijn eigen karakter in [een kaleidoscoop van klanken](#), emoties en verhalen.

Daarnaast kan een [prisma](#) ook verschillende kleuren licht weer bundelen tot wit licht maar alleen als alle kleuren van het spectrum aanwezig zijn en de lichtbundels na breking samenkomen in exact dezelfde richting. Dit symboliseert voor ons de voorbereidingsperiode op dit concoursconcert waarbij de neuzen van alle muzikanten dezelfde richting uit moeten staan en de balans in het orkest perfect moet zijn. Geen kleur of register mag overheersen en elke muziekpartij is belangrijk. Alleen dan is er een perfecte match tussen de klanken en zal het resultaat harmoniëren zoals een prisma één licht kan opleveren.

Wij wensen u een bewogen concert.

Harmonie St. Petrus & Paulus Wolder-Maastricht

Harmonie St. Petrus & Paulus Wolder-Maastricht (1878) is een echte “community band”, die naast het beoefenen van blaasmuziek op het hoogste niveau veel waarde hecht aan de verankering binnen de Wolderse en Maastrichtse gemeenschap. Regelmatige deelname aan diverse wereldlijke en kerkelijke evenementen is een vanzelfsprekendheid. Behalve het harmonieorkest kent de vereniging een percussiegroep, een jeugddrumband, een jeugdharmonie, een opstaporkest voor de allerjongsten, een seniorenorkest, een carnavalsvereniging en een hobbyclub. Verder opereren er diverse ondersteunende comités.

Tientallen jaren onder leiding van topdirigenten als Jef Soudant (1962-1980), Sef Pijpers (1990-2001) en Fried Dobbelsstein (2001-2009) hebben geleid tot een prachtige, warme harmonieklank waarop de huidige dirigent Matty Cilissen sinds 2010 voortbouwt. Met de keuze voor Fried Dobbelsstein en Matty Cilissen, beiden leerlingen van Godfather Pijpers, is er bewust voor gekozen vanuit zijn klankopvatting verder te werken.

Na acht achtereenvolgende WMC-deelnames is, gelet op de vele jonge muzikanten die in de jaren na het gewonnen WMC van 2017 instroomden, besloten in 2022 niet deel te

nemen. Dit Jury aan huis concert is voor nogal wat muzikanten dan ook hun eerste concours.

Matty Cilissen (1976) genoot zijn muziekopleiding aan diverse conservatoria hetgeen resulteerde in vier masterdiploma's directie en dwarsfluit. Aanvullend volgde hij masterclasses directie bij Jorma Panula. Hij behaalde de hoogste artistieke resultaten van alle deelnemers bij de toelatingsproeven Officier Chef-dirigent van de Belgische Defensie. In januari 2008 werd Matty Cilissen aangesteld tot chef-dirigent bij de Belgische Defensie, meer in het bijzonder als kapelmeester bij de Muziekkapel van de Belgische Marine. In 2010 verruilde hij deze functie voor die van kapelmeester bij de Muziekkapel van de Belgische Luchtmacht waarmee hij CD's opnam met solisten als Jan Smets, Arno Pitors, Glenn van Looy, Bernd van Echelpoel, Steven Mead en Ian Bousfield. Vorig jaar realiseerde hij met deze kapel een zeer goed ontvangen CD met origineel (maar nauwelijks bekend) werk voor harmonieorkest van een groep Belgische componisten, bekend als de Synthesisten, die vooral in de twintiger en dertiger jaren van de 20e eeuw actief waren. In de loop der jaren vervulde hij onder andere gastdirecties bij het Nationaal Orkest van België, de Muziekkapel van de Belgische Gidsen, het Noord Nederland Orkest, Philzuid, de Muziekkapellen van de

Nederlandse en Noorse Defensie, de koperblazers van het Orkest van de Munt en Belgian Brass. Behalve van Harmonie St. Petrus & Paulus is hij ook chef-dirigent van Philharmonie Brainport, de vroegere Philips Harmonie. In 2026 staan gastdirecties bij de koperblazers van het Orkest van de Munt en bij het conservatorium van Genève in de agenda. Op dit moment is Matty als stafleid Militaire Muziek verbonden aan het (Belgische) Ministerie van Defensie.

Loek Smeijsters (1968) is sinds 1990 toen Sef Pijpers hem als zijn assistent mee naar Wolder nam, verbonden aan St. Petrus & Paulus. Ook met diens opvolgers Fried Dobbelsstein en Matty Cilissen werkte en werkt hij loyaal en vruchtbaar samen. Hij dirigeert tevens de eigen jeugdorkesten en is coördinator van de interne opleiding.

Verhaal: De kwaadaardige God en de dans van de heidense monsters

Beschrijving: De *Scythische Suite* (1915) is een van Prokofjevs vroegste orkestrale meesterwerken, oorspronkelijk bedoeld als balletmuziek voor *Ala en Lolli*. Deel 2, getiteld *De kwaadaardige God en de dans van de heidense monsters*, is een muzikale uitbeelding van een gewelddadig ritueel in een fictieve, prehistorische wereld door de barbaarse Scythen.

De kwaadaardige god Chuzhbog voert een wilde dans uit omringd door zeven onderaardse monsters. De muziek is rauw, mysterieus en opzettelijk provocerend: een vroege echo van Prokofjevs wens om zijn publiek te choqueren net zoals Stravinsky dat deed met *Le Sacre du Printemps*. De orkestratie is groots met zware slagwerkaccenten en scherpe blazers. Het is alsof je een ritueel bijwoont waarin chaos en mystiek samensmelten tot een hallucinerende trance.

Verhaal in klank: Een god roept zijn monsters op. Ze dansen in een extatische, gewelddadige roes. De luisteraar wordt meegezogen in een archaïsche wereld waar klank de taal is van angst en macht.

Sergej Prokofjev (1891-1953) was een Russisch componist, pianist en dirigent, bekend om zijn innovatieve stijl, scherpe ritmes en kleurrijke orkestratie. Zijn oeuvre omvat symfonieën, opera's, balletten en filmmuziek. Hij schreef o.a. *Peter en de Wolf* en de muziek voor de film *Alexander Nevsky*. Prokofjev balanceerde tussen modernisme en toegankelijkheid, en zijn werk blijft tot op vandaag invloedrijk.

Verhaal: Een pop met een ziel, gevangen tussen liefde en jaloezie

Beschrijving: De Petroesjka Suite is een bewerking van Stravinsky's ballet *Petroesjka* (1911). Het vertelt het tragikomische verhaal van een pop die tot leven komt op een Russische kermis. *Petroesjka* is geen gewone pop: hij voelt, lijdt en verlangt. Hij is verliefd op de *Ballerina*, maar zij kiest voor de *Moor*, een andere pop met meer allure. Petroesjka probeert haar hart te winnen, maar wordt uiteindelijk verslagen door zijn rivaal. Aan het eind sterft hij, maar zijn geest blijft als een schim boven het theater zweven. De suite bevat de levendigste scènes uit het ballet: de bruisende kermis, Petroesjka's benauwde kamer, de exotische wereld van de Moor, en de fatale confrontatie. Stravinsky gebruikt volksmuziek, draaiorgelklanken en scherpe ritmes om de sfeer van het Russische carnaval op te roepen. Het is een collage van klankbeelden: soms speels, soms schrijnend. Wij spelen 6 delen uit de Suite waarbij elk deel een scene is in het tragikomische leven van de pop Petroesjka, en samen vormen ze een kaleidoscopisch portret van liefde, jaloezie, verwarring en magie.

Verhaal in klank: Een pop leeft. Hij voelt liefde, jaloezie, verdriet. Zijn wereld is kleurrijk maar wreed. De muziek toont zijn innerlijke strijd en zijn tragische lot.

Igor Stravinsky (1882-1971) was een van de meest invloedrijke componisten van de 20e eeuw. Hij brak door met zijn drie vroege balletten voor de Ballets Russes: *De Vuurvogel*, *Petroesjka* en *Le Sacre du Printemps*. Zijn stijl evolueerde voortdurend, van Russisch nationalisme naar neoclassicisme en later serialisme. Stravinsky's werk kenmerkt zich door ritmische innovatie, scherpe contrasten en een unieke klanktaal.

Deel I - Carnaval

Dit eerste deel van de suite opent met een bruisende scène op het winterse marktplein van Sint Petersburg tijdens het Russische vastenavondfeest, *Maslenitsa*. Het is een bonte kermis: verkopers roepen, kinderen lachen, dansers draaien, en muzikanten spelen op draaiorgels en balalaïka's. Stravinsky schildert deze chaos met muzikale collages van plotselinge tempowisselingen, volksmelodieën en ritmische uitbarstingen. De muziek is als een visuele montage: je hoort de kraampjes, de acrobaten, de menigte die zich verdringt rond een klein theater. Daar verschijnt de *Charlatan*, een mysterieuze figuur die drie poppen tot leven wekt: Petroesjka, de Ballerina en de Moor. Het feest verandert in een magisch spektakel.

Verhaal in klank: Een winterse kermis barst los. Te midden van de vrolijke chaos ontwaakt een wonder: drie poppen worden beziel. De wereld van mensen en magie vloeien samen.

Deel II - Russische Dans

Na hun ontwaken voeren de poppen een dans uit voor het publiek. Petroesjka danst met nerveuze, hoekige bewegingen, alsof hij worstelt met zijn nieuwe bewustzijn. De Ballerina beweegt sierlijk, de Moor statig. De muziek is ritmisch en speels, met accenten die doen denken aan een mechanisch dansmechanisme. Petroesjka probeert indruk te maken op de Ballerina, maar zijn dans is onhandig en emotioneel. Hij is geen gewone pop: hij voelt, verlangt, lijdt. De Russische Dans is zijn eerste poging om zich te uiten, maar hij wordt genegeerd. De Ballerina kiest voor de Moor.

Verhaal in klank: Een dans als demonstratie van leven. Petroesjka probeert zich te bewijzen, maar zijn emoties maken hem kwetsbaar. Zijn liefde blijft onbeantwoord.

Deel III - De kamer van de Moor

We verplaatsen ons naar de luxueuze kamer van de Moor. De sfeer verandert: oosterse klanken, sensuele ritmes en een exotische wals vullen de ruimte. De Moor is lui, zelfverzekerd en decoratief. Hij speelt met een kokosnoot alsof het een bal is, en de Ballerina komt hem opzoeken. Hun dans is een verleidingsspel. De Ballerina draait sierlijk, de Moor beweegt traag en dominant. Petroesjka kijkt toe vanuit de coulissen, gekweld door jaloezie. De muziek is verleidelijk maar ook dreigend: de spanning tussen de personages groeit.

Verhaal in klank: Een kamer vol luxe en lust. De Moor triomfeert, Petroesjka lijdt. De liefde is een spel, en hij is de verliezer.

Deel V - Dans van de boer en de beer

Terug op het marktplein hervat het feest. Een boer verschijnt met een dansende beer aan een ketting. De muziek is lomp, humoristisch en volks. Het publiek lacht, de beer stamp, de boer zwaait. Het is een groteske parodie op dans en controle. Deze scène contrasteert met Petroesjka's tragedie. Terwijl hij lijdt, gaat de wereld gewoon door. De muziek is een karikatuur: een dans zonder gevoel, een show zonder ziel.

Verhaal in klank: Een dans van dominantie. De beer danst, maar is gevangen. Net als Petroesjka: levend, maar niet vrij.

Deel IV - Verschijning van Petroesjka

Petroesjka kan zijn emoties niet langer bedwingen. Hij stormt de kamer van de Moor binnen, woedend en wanhopig. De muziek explodeert in dissonante klanken, chaotische ritmes en schrille uitroepen. Het is geen dans meer, maar een uitbarsting van pijn. De Moor, sterker en kalmer, slaat Petroesjka neer. De Ballerina vlucht. Petroesjka wordt uit de kamer gegooid, vernederd en verslagen. De muziek eindigt in een wrange stilte.

Verhaal in klank: Een uitbarsting van emotie. Petroesjka confronteert zijn rivaal, maar wordt vernietigd. Zijn ziel is gebroken, zijn liefde verpletterd.

Deel VI - Dans van de koetsiers en stalknechten

De finale is een uitbundige dans van de koetsiers en stalknechten. Ze bewegen in strakke ritmes, als een goed geoliede machine. De muziek is energiek, repetitief en mechanisch. Het feest bereikt zijn climax. Maar dan, abrupt, komt het nieuws: Petroesjka is dood. De Charlatan verklaart dat hij slechts een pop was, gevuld met stro. De menigte keert terug naar de kermis. Maar als de nacht valt, verschijnt Petroesjka's geest boven het theater. Hij schudt zijn vuist naar de Charlatan: een laatste teken van leven.

Verhaal in klank: Een dans van mensen zonder besef. Petroesjka sterft, maar zijn geest leeft voort. Zijn tragedie overstijgt het spektakel.

Graffiti

Verhaal: Klank als expressie, ritme als rebellie

Beschrijving: *Graffiti* is geen verhalend werk in de traditionele zin, maar eerder een muzikale metafoor. Goorhuis vergelijkt zijn compositie met straatkunst: spontaan, expressief, soms confronterend. Het werk bestaat uit contrasterende secties die elkaar afwisselen in ritme, kleur en intensiteit. Er is geen vast narratief, maar wel een duidelijke dramaturgie: van energieke uitbarstingen tot introspectieve momenten. De muziek roept beelden op van een stadsmuur vol klankkleuren: elke passage is als een penseelstreek, een muzikale tag. De ritmische patronen doen denken aan urban beats. Toch blijft het werk symfonisch in opbouw, met een duidelijke spanningsboog.

Verhaal in klank: Een muur van geluid, beschilderd met ritme en kleur. Geen personages, maar emoties. Geen plot, maar puls. Een ode aan vrijheid van expressie.

Rob Goorhuis (1948) is een toonaangevende Nederlandse componist, dirigent en muziekpedagoog, vooral bekend om zijn werk voor harmonie- en fanfareorkesten. Hij studeerde koor- en orkestdirectie, piano, orgel en muziektheorie aan de conservatoria van Utrecht, Arnhem en Tilburg. Als instrumentalist trad hij op in binnen- en buitenland, onder meer als organist en klavecijnist. Goorhuis begon zijn carrière als autodidact componist, maar groeide uit tot een sleutelfiguur in de blaasmuziek. Hij schreef verplichte werken voor nationale en internationale concoursen, waaronder het Wereld Muziek Concours in Kerkrade en de Europese Brassband Kampioenschappen. Zijn stijl kenmerkt zich door heldere structuren, rijke harmonieën en een diep gevoel voor klankkleur.

Glenn van Looy (1991) behoort als euphoniumspeler tot de internationale top. Veelvuldig treedt hij op als solist, vooral in de brassbandwereld, maar ook in andere muziekgenres. Hij woont momenteel in Zwitserland, waar hij behalve als muzikant ook als docent en dirigent actief is.

Luc Geraats (1992) is als bastubaspeler verbonden aan het Orkest van de Koninklijke Luchtmacht. Ook is hij docent bastuba aan het Conservatorium van Tilburg. Regelmatig replaceert hij in diverse Nederlandse symphonieorkesten.

The Frozen Cathedral

Verhaal: Een spirituele reis naar de top van Denali

Beschrijving: De oorspronkelijke bewoners van Alaska noemen deze berg ‘Denali’ wat de Grote betekent. Mount McKinley, de officiële naam, is inderdaad groot. Gemeten van de basis tot de top zelfs hoger dan de Mount Everest.

De berg en zijn indrukwekkende omgeving vormden de inspiratie voor John Mackey's The Frozen Cathedral uit 2013. Het werk is opgedragen aan de jong overleden zoon van dirigent John Locke, een goede vriend van Mackey. De jongen had een enorme fascinatie voor Alaska en het landschap van het Denali National Park. Bij het componeren liet Mackey zich leiden door het idee dat de aantrekkingskracht van deze verafgelegen, ontzagwekkende gebieden te zien is als een pelgrimage. Mensen zijn op zoek naar het sublieme, het transcendente. Zo’n grote berg is als een kerk, een kathedraal, The Frozen Cathedral.

Wat onmiddellijk opvalt aan de compositie zijn de intrigerende klankkleuren, vooral op basis van een veelheid aan slagwerkinstrumenten. Traditionele instrumenten maar ook heel bijzondere, die deels midden in de zaal staan opgesteld. De klank bij het begin is kaal en kristalachtig. Hier voel je het ijzige, verlaten landschap met al zijn mysterie, een gevoel dat nog versterkt wordt door een lange solo van de basfluit. Langzaam maar zeker sluiten meer instrumenten aan, een intense en wanhopige sfeer opbouwend die plots oplost in de klanken van het eerdere slagwerk.

Het tweede deel begint op een vrijwel identieke manier als het eerste, maar al snel blijkt dat de sfeer van verlatenheid, woede en bitterheid verandert in een van warmte, weemoed en vreugde. Een door de trombones ingezet koraal symboliseert het verdrijven van de eerdere duisternis en het viëren van de grootsheid van het landschap. De jubelende finale klinkt extra triomfantelijk door de extatische klanken van het slagwerk.

Verhaal in klank: Een tocht door sneeuw en stilte. Een ontmoeting met iets groters dan jezelf. De muziek is een gebed, een herinnering, een monument van klank.

John Mackey (1973) is een Amerikaanse componist die zich specialiseert in muziek voor harmonieorkest. Zijn stijl is ritmisch intens, emotioneel geladen en vaak cinematografisch. Mackey werkte samen met topensembles en schreef werken die geliefd zijn bij zowel musici als publiek. Zijn muziek combineert technische uitdaging met een directe expressieve kracht.

HARMONIE
ST. PETRUS
& PAULUS
WOLDER – MAASTRICHT 1878

Concoursconcert | Jury aan Huis

Opus 9 | Maastricht

Zaterdag 25 oktober 2025

www.hppwolder.nl

www.facebook.com/harmonie.sintpetrusenpaulus/